

Brusel 20. května 2021
(OR. en)

8966/21

COHAFA 51
DEVGEN 100
ONU 50
COVID-19 215
COAFR 133
MOG 44
MAMA 85
COASI 70
COLAC 37
COJUR 11
PROCIV 61
RELEX 455

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	8725/21
Č. dok. Komise:	COM(2021) 110 final
Předmět:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o humanitární činnosti EU: nové výzvy, stejné zásady – závěry Rady (20. května 2021)

Delegace nalezou v příloze závěry Rady o sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o humanitární činnosti EU: nové výzvy, stejné zásady, přijaté na 3795. zasedání Rady dne 20. května 2021.

Závěry Rady

**o sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o humanitární činnosti EU: nové výzvy,
stejně zásady**

1. Rada vítá včasné předložení sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o humanitární činnosti EU, neboť všude na světě se objevují stále větší humanitární výzvy, a to jak z hlediska financování, tak z hlediska poskytování pomoci. Rada vyjadřuje vážné znepokojení nad bezprecedentním rozsahem humanitárních potřeb, zmenšujícím se humanitárním prostorem a rostoucím nedostatkem finančních prostředků. Pandemie COVID-19 výrazně zesílila dopad konfliktů, změny klimatu, demografických tlaků, nuceného vysídlení, zcela selhávající nebo slabé veřejné správy a rostoucího počtu případů porušování mezinárodního humanitárního práva. Všechny uvedené faktory se dotýkají zejména skupin obyvatel ve zranitelném postavení.
2. Rada opětovně potvrzuje opodstatněnost a relevantnost Evropského konsensu o humanitární pomoci a znovu poukazuje na význam humanitární pomoci EU, jež je poskytována na základě potřeb a v souladu s humanitárními zásadami lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti.
3. Rada zdůrazňuje zásadní koordinační úlohu OSN při reakci na humanitární krize, vykonávanou v duchu účinného multilateralismu a partnerství. Poukazuje na význam úzké spolupráce s klíčovými partnery, se zapojením mezinárodních a místních humanitárních nevládních organizací a občanské společnosti, a uznává význam Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce při podpoře a zajišťování zásadové humanitární reakce.

4. Rada zdůrazňuje, že dodržování mezinárodního humanitárního práva je předpokladem účinné a efektivní humanitární pomoci v kontextu ozbrojeného konfliktu, kdy je cílem zmírnit utrpení zasaženého obyvatelstva a zajistit jeho zvýšenou ochranu. Rada proto zdůrazňuje, že je důležité jakožto ústřední prvek vnější činnosti EU trvale prosazovat dodržování mezinárodního humanitárního práva a soulad s ním, jak je uvedeno v obecných zásadách EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva, jakož i zajišťovat ochranu civilního obyvatelstva a civilní infrastruktury, podporovat a prosazovat zásadovou humanitární činnost a chránit humanitární prostor. Rada dále zdůrazňuje, že je zapotřebí zajistit bezpečný a neomezený přístup pomoci k obyvatelstvu, které ji potřebuje, jakož i ochranu a bezpečnost humanitárních pracovníků a zdravotníků. Podporuje další posilování rámce pro dodržování mezinárodního humanitárního práva, v souladu se závěry Rady o humanitární pomoci a mezinárodním humanitárním právem přijatými v listopadu 2019. Rada vybízí k intenzivnějšímu úsilí s cílem zajistit ve vhodných případech účinnou koordinaci EU ohledně záležitostí týkajících se mezinárodního humanitárního práva, a to jak na vnitřní, tak na vnější úrovni, včetně lepšího monitorování případů porušování tohoto práva a odsouzení za tyto činy, mezi něž patří útoky na civilisty, humanitární pracovníky a zdravotníky a na zdravotnická zařízení a školy.
5. Rada zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí zintenzivnit globální úsilí s cílem výrazně posílit základnu zdrojů pro humanitární činnost, a že je důležité poskytovat humanitární pomoc z dostupných prostředků účinněji. Rada vybízí Komisi a členské státy, aby usilovaly o zajištění dodatečného financování humanitární pomoci, tak aby si EU udržela své vedoucí postavení mezi globálními dárci a zajistila udržitelnější a vyváženější sdílení financování humanitární pomoci v rámci EU. Rada vyzývá potenciální a nové dárcy, aby zásadovým způsobem přispěli k humanitárnímu systému, koordinovanému OSN. Rada dále vyzývá Komisi a vysokého představitele, aby podporu zásadové humanitární činnosti soustavně prosazovali v rámci dialogu s příslušnými třetími zeměmi. Rada vybízí členské státy a Komisi, aby zintenzivnily dialog se systémem OSN o stanovování prioritních humanitárních zdrojů. Rada dále vítá činnost vyvíjenou členskými státy a Komisí za účelem získání dodatečného zásadového financování ze strany mezinárodních finančních institucí a soukromého sektoru, mimo jiné prostřednictvím inovativních přístupů k financování, na základě zásady „neškodit“.

6. Rada podporuje využívání víceletých a pružných mechanismů financování s humanitárními partnery. Vítá závazek Komise toto úsilí zintenzivnit a zdůrazňuje, že je důležité zajistit kvalitní financování, jež je v souladu s tzv. velkou dohodou (Grand Bargain). Rada vybízí k většímu využívání inovativních řešení a digitálních nástrojů ze strany humanitárních organizací s cílem zvýšit účinnost a dopad jejich reakce. Rada potvrzuje, že je zapotřebí zajistit odpovědnou a etickou správu údajů v humanitárním kontextu v souvislosti se zásadou „neškodit“, mimo jiné ve všech případech, kdy jsou pro účely humanitární pomoci využívána digitální řešení.
7. Rada zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit podporu místních i celostátních aktérů, mimo jiné uznat hodnotu jejich znalostí a zkušeností jakožto subjektů, jež zajišťují reakci v přední linii a jsou na místě před vznikem krizové situace, v jejím průběhu i po jejím skončení. Připomíná, že je zapotřebí zajistit koordinované posouzení potřeb s využitím schopností těchto místních aktérů. Rada vybízí k významnějšímu investování do místních nevládních organizací, včetně organizací vedených ženami a organizací hájících práva žen, a k prosazování zásad rovnosti v rámci příslušných partnerství. Rada zdůrazňuje, že je zapotřebí ve vhodných případech posilovat vnitrostátní struktury, sítě a instituce zajišťující reakci, mimo jiné nevládní organizace, náboženské a dobročinné organizace, jakož i jejich partnery. Vyzdvihuje rovněž význam programu v oblasti lokalizace, který zlepšuje včasný přístup osob k odpovídajícím službám, s cílem řešit potřeby obyvatelstva v kontextu vznikajících, vleklých a „opomenutých“ krizí.

8. Rada vyjadřuje hluboké znepokojení nad důsledky změny klimatu pro humanitární činnost, vítá práci vykonanou v zájmu anticipační humanitární činnosti a vyzývá k jejímu rozšíření. Rada potvrzuje, že je zapotřebí, aby podkladem pro humanitární činnost a stálým doplňkem přístupu založeného na potřebách bylo posouzení a analýza rizik. V souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu je v rámci přístupu založeného na propojování humanitární, rozvojové a mírotvorné činnosti zásadní posílit akce a aktéry v oblasti klimatu a životního prostředí. Rada důrazně podporuje cíl sdělení, a to začlenit reakci na negativní dopady změny klimatu a zhoršování životního prostředí do koncepce a poskytování humanitární pomoci, jakož i závazek podporovat humanitární partnery v jejich snaze o snížení vlastní environmentální stopy.
9. Rada potvrzuje, že je zapotřebí důslednější a účinnější zavedení a uplatňování přístupu založeného na propojování humanitární, rozvojové a mírotvorné činnosti. Zdůrazňuje, že jednotliví zúčastnění aktéři musí spolupracovat koordinovaným způsobem a plně při tom respektovat humanitární zásady pro poskytování humanitární pomoci a v plném souladu s jejich příslušnými mandáty a cíli. Cílem tohoto přístupu je posunout se od krátkodobých intervencí k dlouhodobému rozvoji a podporovat udržitelná řešení, jež se zaměřují na základní příčiny konfliktů a vleklých krizí. Rada vybízí ke společným analýzám potřeb a slabých míst, jakož i ke společné přípravě programů a plánování vlastních politik a opatření EU tam, kde je to vhodné. Rada potvrzuje význam přístupu citlivého vůči konfliktům, aby vnější pomoc konflikty a krize nepodporovala. Agenda EU zaměřená na prosazování tohoto přístupu musí vycházet ze zkušeností a poznatků zemí, kde byl pilotně zaveden.

10. Rada vítá vedoucí postavení Komise při začleňování vzdělávání v mimořádných situacích, zejména v případě dívek, jako součásti přístupu založeného na propojování humanitární, rozvojové a mírotvorné činnosti. Rada znovu opakuje, že je odhodlána navýšit finanční prostředky pro inkluzivní celoživotní učení a bezpečné a spravedlivé kvalitní vzdělávání a odbornou přípravu na všech úrovních v nouzových a krizových situacích, a to v souladu se závěry Rady o vzdělávání v mimořádných situacích a vleklých krizích přijatými v listopadu 2018. Rada rovněž vítá, že Komise je odhodlána pokračovat v přípravě tematických politik v oblastech, jako je zdraví, ochrana, gender, zdravotní postižení, potravin a výživa – včetně školního stravování –, přístřeší, voda, hygiena, připravenost na katastrofy a snižování rizika katastrof a způsoby poskytování pomoci. Rada dále vítá, že do sdělení bylo začleněno duševní zdraví, psychosociální podpora a dobré životní podmínky, a vybízí všechny humanitární aktéry EU, aby tyto faktory systematicky zohledňovali ve svém plánování a přípravě programů.
11. Rada opakuje, že středobodem humanitární činnosti EU jsou lidé, a zdůrazňuje, že je odhodlána uspokojovat potřeby a chránit práva a důstojnost osob postižených konflikty a humanitárními krizemi. Přístup zaměřený na lidi zahrnuje zohlednění specifických skupin, které čelí zvýšené míře rizika, včetně žen, dětí a mladých lidí, seniorů, příslušníků náboženských a národnostních menšin, osob se zdravotním postižením, násilně vysídlených osob a uprchlíků. Rada zdůrazňuje, že je nutné prosazovat smysluplnou a aktivní účast postižených osob na rozhodnutích, jež se jich týkají. Rada znovu zdůrazňuje kritickou potřebu podporovat osoby v situaci násilného vysídlení, ať již je příčina vysídlení přírodní či způsobená člověkem. Rada poukazuje na to, že je zapotřebí, aby mezinárodní společenství i nadále řešilo základní příčiny vysídlení a věnovalo se potřebám vnitřně vysídlených osob a hostitelských komunit a usilovalo při tom o posílení poskytované ochrany a pomoci a usnadnění udržitelných řešení.

12. Rada opakuje, že je odhodlána věnovat pozornost potřebám a chránit práva žen a dívek a prosazovat genderovou rovnost a vyzývá všechny humanitární aktéry, aby toto hledisko začleňovali do svých intervencí, a to i v souladu s agendou žen, míru a bezpečnosti. Rada zdůrazňuje, že je důležité naplňovat potřeby ochrany žen, mužů, dívek i chlapců, a vyzývá Komisi a členské státy, aby aktivně usilovaly o snižování zranitelnosti a vystavení riziku, mimo jiné prostřednictvím prevence a zmírňování dopadů sexuálního a genderově podmíněného násilí, vykořisťování a škodlivých praktik.

13. EU je i nadále odhodlána prosazovat, chránit a naplňovat všechna lidská práva a usilovat o úplné a účinné provádění Pekingské akční platformy a akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji, jakož i výsledků jejich hodnotících konferencí a v této souvislosti se bude nadále zasazovat o sexuální a reprodukční zdraví a práva. S ohledem na to EU znovu potvrzuje odhodlání prosazovat, chránit a uplatňovat právo každého jednotlivce na plnou kontrolu nad záležitostmi souvisejícími s jeho sexualitou a sexuálním a reprodukčním zdravím a právo o nich svobodně a odpovědně rozhodovat, bez diskriminace, nátlaku a násilí. EU dále zdůrazňuje, že je nutný všeobecný přístup ke kvalitním a cenově dostupným komplexním informacím o sexuálním a reprodukčním zdraví a k souvisejícímu vzdělávání, včetně komplexní sexuální výchovy, jakož i ke službám zdravotní péče.

14. Rada opakuje, že je odhodlána zabránit jakýmkoli případným negativním dopadům omezujících opatření EU na zásadovou humanitární činnost a tam, kde se jim zabránit nedá, je v maximální míře omezovat. Rada opakuje, že omezující opatření EU jsou v souladu se všemi povinnostmi podle mezinárodního práva, zejména mezinárodního práva v oblasti lidských práv, mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního uprchlického práva. Vyzdvihuje, že je důležité, aby EU ve své sankční politice plně respektovala humanitární zásady a mezinárodní humanitární právo, mimo jiné tím, že bude do svých sankčních režimů tam, kde je to vhodné, důsledně zahrnovat humanitární výjimky a že zajistí, aby humanitární organizace zavedly účinný rámec pro využívání těchto výjimek. Rada uznává, že pro humanitární organizace je zapotřebí zajistit další praktickou podporu či pokyny v souvislosti s jejich právy a povinnostmi v různých sankčních režimech EU a nadále podporovat dialog mezi všemi stranami zapojenými do humanitární pomoci. Rada ve vhodných případech zváží zahrnutí závažných porušení mezinárodního humanitárního práva mezi důvody pro zařazení na seznam v rámci sankčních režimů EU a zajistí přitom, aby se zamezilo případným negativním dopadům na humanitární činnost.
15. Rada vybízí EU a členské státy, aby na základě přístupu „tým Evropa“ posílily spolupráci a koordinaci, a to za účelem zajištění jednotných a ucelených výstupů a většího dopadu, čímž bude zaručeno, že si EU zachová postavení vedoucího partnera. Rada ve stejném duchu vítá návrh na vytvoření kapacity pro evropskou humanitární reakci, která bude schopna zvýšit příspěvek EU k vyplnění mezer v humanitární reakci na základě potřeb, čímž za plné koordinace a bez překrývání se stávajícími mechanismy umožní rychlé poskytování humanitární pomoci. Vyzývá Komisi, aby konzultovala s členskými státy s cílem navázat a zajišťovat dialog s OSN a příslušnými humanitárními partnery.
16. Rada podporuje angažovanost EU a její zásadní úlohu v humanitární pomoci a neustálém dialogu s jejími členskými státy a humanitárními partnery. Rada vítá záměr Komise uspořádat Evropské humanitární fórum s cílem podpořit strategickou diskusi na vysoké úrovni o humanitárních otázkách a trvalý dialog s jejími klíčovými partnery ze systému OSN, mezinárodními organizacemi, Mezinárodním hnutím Červeného kříže a Červeného půlměsíce, občanskou společností a dalšími dárci.